

De wilde gans. Een parabel.

Ieder die, al is het maar een klein beetje, de wereld van de vogels kent, weet dat er tussen wilde ganzen en tamme, hoe verschillend ze overigens ook zijn, toch een soort verstandhouding bestaat. Wanneer je de trek hoort van de wilde ganzen in de lucht, en er zijn wat tamme ganzen beneden op de grond – dan merken die laatsten dat meteen. Tot op zekere hoogte begrijpen ze wat het betekent. Daarom verheffen ze zichzelf ook een beetje van de grond, ze slaan met hun vleugels, schreeuwen hun ganzenroep en fladderen druk en wanordelijk vlak boven de grond een stukje mee – en dan is het voorbij.

Nu was er eens een wilde gans. In het najaar, tegen de tijd van de trek, werd zijn aandacht getrokken door enkele tamme ganzen. Hij ging van ze houden, hij vond het jammer om bij ze weg te vliegen, hij hoopte ze voor zich te winnen, zodat ze ertoe zouden kunnen besluiten hem te volgen wanneer de trek begon.

Met het oog daarop liet hij zich op alle mogelijke manieren met hen in. Hij probeerde hen ertoe te verleiden telkens een beetje hoger te vliegen, en dan weer een beetje hoger, opdat ze zo mogelijk mee zouden kunnen met de trek. Daarmee zouden ze dan verlost zijn van dat ellendige, middelmatige leven, dat uit niets anders bestaat dan als respectabele tamme ganzen maar wat op de grond rond te waggelen.

In het begin vonden die tamme ganzen het erg leuk, ze hielden van die wilde gans. Maar al vrij snel begon hij hen te vervelen, ze beten hem scherpe woorden toe, ze begonnen hem terecht te wijzen als een vreemde fantast zonder ervaring en levenswijsheid. Jammer genoeg had die wilde gans zich al te zeer met die tamme ganzen ingelaten, ze hadden langzaam maar zeker macht over hem gekregen. Hun woorden betekenden toch iets

voor hem – om kort te gaan, het liep er ten slotte op uit dat de wilde gans een tamme gans werd.

In een bepaald opzicht kun je zeggen dat die wilde gans iets heel moois op het oog had, en toch was het een misverstand. Want – dat is nu eenmaal een natuurwet – een tamme gans wordt nooit een wilde gans, maar een wilde gans kan wel een tamme gans worden.

Ook al is wat die wilde gans deed op een bepaalde manier te prijzen, voor één ding moet hij toch beslist oppassen: dat hij goed op zichzelf let. Zodra hij merkt dat de tamme ganzen op een of andere manier macht over hem krijgen – wegwezen, weg met de trek.

Voor een genie geldt hetzelfde. De regel is: een tamme gans wordt nooit een wilde gans, maar een wilde gans kan wel een tamme gans worden – pas daar dus voor op!

Christelijk gezien ligt het anders. Een ware christen, bij wie het om geest draait, verschilt beslist net zo veel van de mensen in het algemeen als een wilde gans van een tamme gans. Maar het christendom leert nu juist wat een mens in zijn leven kan worden. Christen zijn is niet iets oorspronkelijks, iets wat je van nature bent, in dezelfde zin als het geniale. Het is iets wat je geworden bent. Hier is dus geen sprake van de hoogmoed van de exclusiviteit, maar van de ootmoed van de gelijkheid. Er is dan dus hoop dat een tamme gans een wilde gans kan worden. Blijf dan ook bij ze, bij die tamme ganzen. Blijf bij ze, met maar één oogmerk: ze te winnen voor die verandering. – Maar pas in hemelsnaam voor één ding op: zodra je merkt dat de tamme ganzen macht over je beginnen te krijgen, dan: wegwezen, ervandoor, weg met de trek. Opdat het er niet op uitloopt dat jij een tamme gans wordt, gelukzalig in een armetierig gedoe. [XI 1 A 195,196]